

Η ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

—◇—
Σταυριάννα Τσαλίκη
B4

Η Καθαρά Δευτέρα συμβολίζει την καθαρότητα και την αγνότητα, καθώς είναι η πρώτη μέρα της Σαρακοστής. Την Καθαρά Δευτέρα γίνεται το πέταγμα του χαρταετού στον ουρανό. Τη συγκεκριμένη ημέρα η χαρά των παιδιών είναι μεγάλη, καθώς είναι υπέροχη η αίσθηση "να αμολάς" τον χαρταετό και να τον βλέπεις να υψώνεται πέρα μακριά. Αίσθηση ελευθερίας!

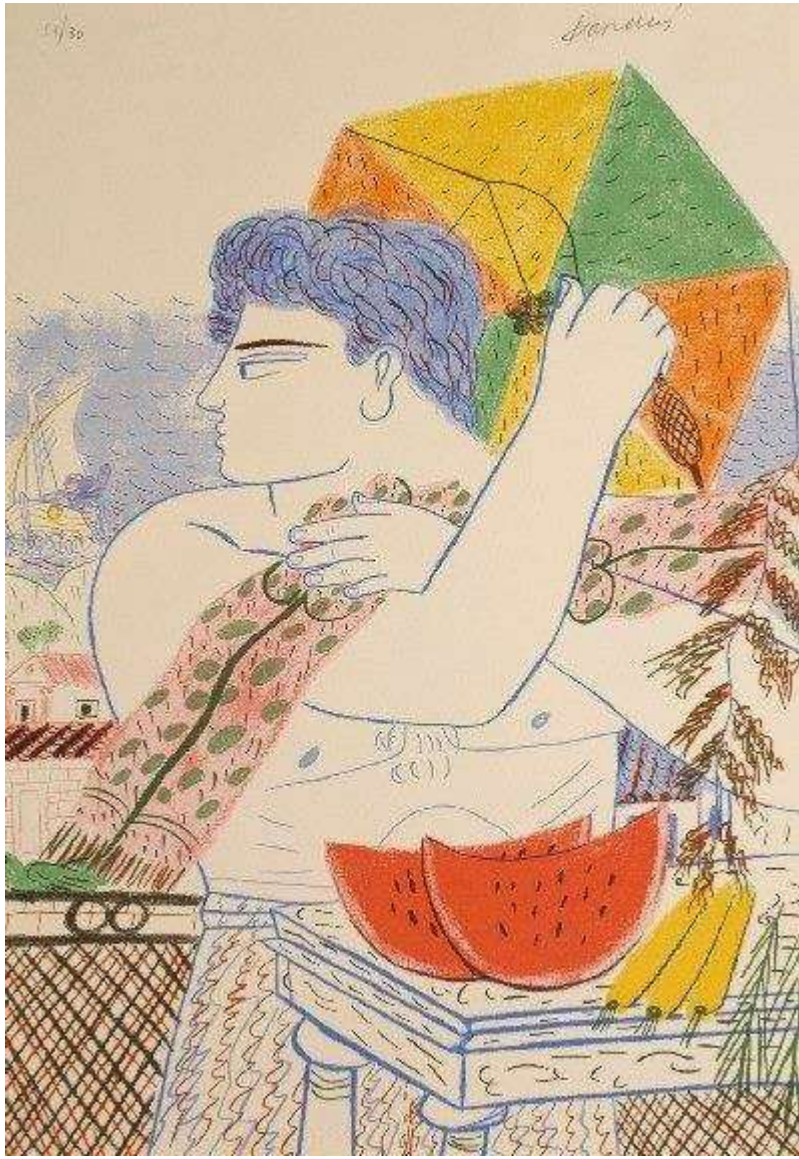

Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Λόγος για την Ύδρα, περ. Ευθύνη, τεύχος 158, Φεβρουάριος 1985

Πολλοί ζωγράφοι προσεγγίζουν την Καθαρά Δευτέρα μέσα από την τέχνη τους και ταξιδεύουν μέσα από τους πίνακές του στον ανοιξιάτικο ουρανό στα χρώματα και στα συναισθήματα που νιώθουν τη συγκεκριμένη μέρα. Την ημέρα αυτή, ο ουρανός βάφεται με χρώματα, μία πανδαισία χαράς και ευτυχίας.

Χαρταετός (1959) του ζωγράφου Γιάννη Μαγκανάρη

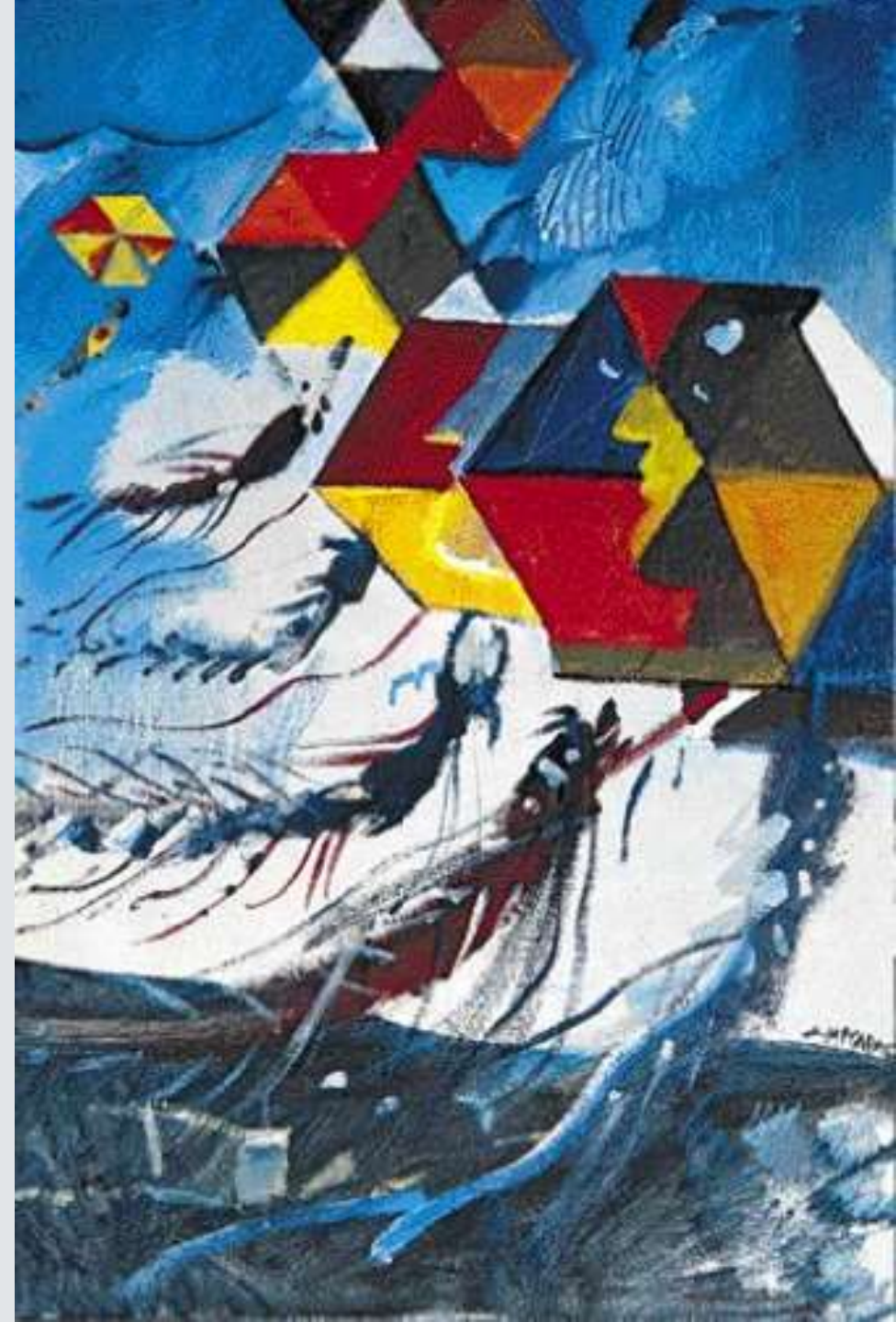

Χαρταετός, Αλέκος Φασιανός

Μοιάζει με ένα απέραντο θαλασσί πάπλωμα, γεμάτο παράξενα και πολύχρωμα σχήματα. Οι σπουδαίοι ζωγράφοι μας αποτυπώνουν όλη την ιερότητα της στιγμής, τα χρώματα, τις μυρωδιές στο φως και το τοπίο. Η τέχνη της ζωγραφικής ζωντανεύει με τόση λεπτομερή την ημέρα αυτή.

Χαρταετοί, Δημήτρης Μυταράς

Το στοιχείο της Καθαράς Δευτέρας με κυριότερο τον χαρταετό έγιναν σύμβολα στην ποίηση πολλών Ελλήνων δημιουργών. Μερικοί από αυτούς ήταν ο Οδυσσέας Ελύτης, ο Νίκος Καρούζος, ο Γιάννης Ρίτσος, ο Γιώργος Σουρής και άλλοι.

«Οι χαρταετοί»

Σε ορισμένους τόπους ονομάζουν τα χέρια χέρες. Στα Ακροκεραύνεια πετούν γυπαετοί. Στις πανωσιές βουρώνει η θάλασσα και αναχαλλιάζει. Στις ανοικτές πλατείες τα παιδιά πετούν το Μάρτη χρωματιστούς αετούς από χαρτί.

Κόκκινοι, πράσινοι, κίτρινοι και κάποτε γαλάζιοι, οι Χάρτινοι αετοί λυσίκομοι και με μακριές ουρές, πετούν επάνω Από την πόλη, όπως επάνω από την φτέρη των υψηλών βουνών οι αετοί.

Εκστατικά υψώνουν τα παιδιά τα χέρια. Δείχνουν τους χάρτινους κομήτες με τις μακριές ουρές. Ουράνιοι δράκοι πιο ψηλά τα αεροπλάνα, βροντούν και γράφουν στο στερέωμα με άσπρους καπνούς τις λέξεις:

Ανδρέας Εμπειρικός (Οκτάνα, εκδ. Ίκαρος)

Νίκος Καρούζος (Τα ποιήματα Α'
(1961-1978), εκδ. Ίκαρος)

«Γαλάζια σπλάγχνα»

Κάτοικε τοῦ ὄνειρου
μαζεύω τὴ φωνή μου ἀπὸ
κάθε ἄκρη
καὶ τὸ ὑπόλειμμά της αὐτὸ
στὴ σινδὼν τῶν δέντρων
κ' ἐκεῖνο κεῖ ψηλὰ στὸ
σκουριασμένο βράχο
ὅπου ὀργίζεται ὁ γερο-
κόρακας
συγκεντρώνομαι
γιὰ τὴ μεγάλη ἀποκάλυψη
ρίχνω στὸν ἄνεμο
μακρόσυρτη ἀγάπη:
Τὴν θέλω ἐγὼ τὴν ἀπελπισία
μου
δὲν τὴν ἀνταλλάσσω μὲ
θαλπωρὴ ἄλλη
ἔχασα.
Μὰ χάνουν καὶ τ' ἄνθη
τ' ἄνθη ἀνοίγουν τὸ μοναδικὸ
παράθυρο...

Κάλλιο νὰ πλανηθεῖ ὁ
χαρταετός μου
δὲ θέλω πιά ν' ἀγγίξω τὰ
χρώματά του
κλείνω τὰ μάτια μου γιὰ νὰ
δῶ.
Εἶναι ἡ φωνὴ ποὺ μὲ
διασχίζει
κι ἄλλοτε ποὺ χτυπᾷ στὸν
ἄκμονα
χίλιες φορές.
Εἶναι ἡ φωνὴ ἀπὸ ἓνα βάθος:
Γιὰ πάντα νὰ μὴν ἔχεις
τίποτα γιὰ τ' ἀληθινὰ χέρια
μονάχος
ἀνήμπορος ἐκστατικὸς
σ' αὐτὴ τὴν ἄξαφνη γιορτὴ
τοῦ δευτερολέπτου
ποὺ παραδίδεται ὁ κόσμος

«Ορέστης» (απόσπασμα)

Άκου την, — η φωνή της τη σκεπάζει σα βαθύβουος θόλος
κι είναι ή ίδια κρεμασμένη μέσα στη φωνή της
σα γλωσσίδι καμπάνας, και χτυπιέται και χτυπάει την καμπάνα,
ενώ δεν είναι μήτε σκόλη μήτε ξόδι, μόνο ή άσπιλη ερημιά των βράχων
και κάτω η ταπεινή ησυχία του κάμπου, υπογραμμίζοντας
αυτή την αδικαίωτη παραφορά, πού γύρω της
σαλεύουν σαν αθώοι παιδικοί χαρταετοί τ' αναρίθμητα αστέρια
με το χάρτινο αείροο θρόισμα της μεγάλης ουράς τους.

Γιάννης Ρίτσος (Ορέστης, εκδ. Κέδρος)

Οι χαρταετοί που πετούν στις αλάνες, τα μπερδεμένα κουβάρια, η σπασμένοι σκελετοί από καλάμι και οι κομμένες ουρές στα σύρματα, ήταν έμπνευση για τους ποιητές στη δημιουργία υπέροχων ποιημάτων.

Ο εορτασμός της Καθαρής Δευτέρας είναι σημαντικός μιας και δημιουργεί ευεξία και πάθος για τη ζωή, ανοίγοντας ένα παράθυρο αισιοδοξίας. Το πέταγμα του χαρταετού συμβολίζει το πέταγμα κάθε έγνοιας του χειμώνα, μιας και μπαίνει η Άνοιξη και όλα είναι πιο χαρούμενα. Η ανάγκη του ανθρώπου για εξύψωση πνευματική και ψυχική.

